„ЗАСТАВА“ излази четири пута у недељи и то: уторником, четвртком, петком и недељом.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 12 фор.
на по године . . . . . 6 „
на четврт године . . . . . 3 „
на један месец . . . . . 1 „
За Србију:
(у сребру.)
На годину 120 гроша, на пола године 60 гр.
На четврт године 30 гроша чарш.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а пред плата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад, у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 нов. у трговини Љ. Стефановића и браће М. Поповића код „црвене руже“

БРОЈ 21. У НОВОМЕ САДУ, У ПЕТАК 6. (18.) ФЕБРУАРА 1876. ГОДИНА XI.

НОВИ САД 5. фебруара.

На политичном обзору јевропском неуказују се никакви знаци, који би навестили лепше дане. Свуд је напуштено и народи у том разположају изчекују озбиљна времена, тешка изкушења. Вели се, да је цар аустриски једном приликом изразио се ових дана о економској невољи, која влада у целом свету, осим Француске, и да је жалио, што још никако нема ни изгледа, да ће се то стање поправити. То су тешке речи, које морају суморно утицати на расположај духова. Понајсуморније се пак морају дотакнути становника у овој држави. Јер ваљда, осим Турске, нема ниједне државе, која толико пати од финансијске кризе. Каква је то невоља, какво је политично-трговинско стање у овој држави, то знају и дубоко осећају народи сами у овој монархији. Па кад ти народи уз то чују, да главна држава означава то стање као таково, кои се краја догледати неможе, онда је заиста доба очајно, неутешно.

Уз те непогоде политичне прилике и у држави и ван државе бацају сенку своју на то стање, тако, да се невоље још црње сликају. Преговори пештанске и бечке владе у погледу трговачко-политичном, како се сад налазе, нису кадри умирити расположај свеколиког становништва у овој монархији. Потешкоће, што том приликом искршавају на површину, јасно сведоче, колико је лабава и лажна основа самог аустро-угарског поравнања. Једна државна половина гледи да што више искамчи од друге половине. Путовање угарских министара у Беч означава „Пешти Напло“ као аргонаутски поход, на ком хоће они да пронађу оно златно руно, које аждаја чува. „Свој глас, своју будућност међу на коцку зарад веће славе и боље будућности.“ Данас је истакнута жеља мађарског народа у — народној банци и самосталној царинској области.

Колико је кадро стање на балканском полуотоку да баци у бригу мађарске државнике, толико се опет с друге стране надају повољоном резултату по те своје захтеве баш услед озбиљности спољне ситуације. Они су већ једном искусили, како се може употребити незгодни положај монархије с поља у хатар чисто угарских интереса. Они и данас уживају плодове краљевградачке катастрофе, па зашто, да се то не збуде и овога пута, зашто да Мађари не дођу до свје банке и ђумрука, док се пуши са балканских гора?

Ми с наше стране неби имали ништа против тога, кад неби зиједнички министар био гроф Андраши, који пише рефорске ноте за Турску. Истина, Андраши се овде представља као заштитник рајиних интереса. Раја га није овластила, да је заступа, он је negotiorum gestor, па зато ће одговоран бити за штему, ако би по рају отуд каква настанула. Ал његово заступање таково је, да није кадро улити поверења у искреност мађарског државника.

„Пешти Напло“ имаде вест из Цариграда, да се Андраши осим реформа брине, и за повратак бегунаца из Босне и Херцеговине. То је сад стављено на дневни ред, као други корак пацификације. Андраши води већ преговоре с портом о амнестији, то ће рећи о олакшицама, које би им турска влада имала дати и о некој заштити. Ти преговори, каже се, да обећавају најбољи успех, тако, да ће аустро-угарска влада на скоро бити у стању, да саветује „с чистом савести“ својим „гостима“ повратак у завичај њихов.

По томе се види, колико је искрено заузимање грофа Андрашија, како се ту живо ради о пацификацији и како се почиње све с оног краја, с којег — нетреба.

Да Мађари мање употребљују свој уплив у овој држави на догађаје на балканском полуотоку, и то још у том правцу, у којем је досад било, ми би од своје стране још срдачније се радовали, кад би им уплив све то више растао, кад би и приликом обнове поравнања с Немцима — успели. Овако нам се пак не може замерити што ћемо само — стати па гледати.

О херцеговачког бојишта јављају нам, да су усташи наумили чувати своју снагу, док не гране пролеће, како би онда што успешније и у ширем обиму могли војну своју продужити. С тога ће од сад бивати ређе вести о догађајима с бојног поља.

А кад сијне пролеће, синуће и сунце слободе српске, не оне слободе, што је Јевропа у својим реформама пружа, већ слобода уједињеног Српства, која ће подићи свој престо на крви душманској.

СРПСКИ УСТАНАК У ТУРСКОЈ

Један дописник *„Дели-Њуса“* имао је разговора са Гарибалдијем о устанку у Херцеговини и услед тога овако пише: „Љубибратић“, рече ми ђенерао, „баш ми је сад писао и замолио ме је, да му пошљем једног шефа ђенералног штаба. Ја сам себи допустио одговорити му, да ће те ви на се узети то звање....“

„Ја!“ повичем, „зар ви хоћете, да ја то место заузмем?“... „Немојте напред одбијати,“ одговори ђенерао. „Имате до пролећа времена, да се премишљате и приправите. Дотле ће поглавице устанка, надам се споразумети се. Кнез Црне Горе гори од жеље, да Херцеговину присаједини, он је заклети непријатељ Љубибратића и дражи друге поглавице противу њега. Љубибратић је млад, леп човек, јак је као Ираклије и врло је даровит; молио ме је за неколико топова. Ја сам молио краља Виктора Манојла, да ми поклони пољску батерију, неће ми је моћи ни како одбити. Не знам какву улогу мисли Италија играти у источноме питању, али то је истина, да би она много брже могла бацити војску на бојиште устаничко.... Усташи ме моле, да им се на чело ставим; али у овој војини мора се пешке маширати или бар јашити. Чини ми се, да би још могао предводити војску, али ја могу само на колима кретати се. Потражите дакле ту господу, која су у помочном одбору и замолите их, да све одгоде до пролећа“.

Костајница 10. феб. (допис) Лазо Миодраговић због поступка Хубмајеровог буде 1. фебруара за вођу изабран у Јамници и би послан са својом четом која броји 120 људи доле у Слабиње, да се тамо улогори. Још му придодаше ваљаног јунака босанца Мићу Шурлана, као човека који предео добро познаје, којег сваки час очекују, јер је болестан од последње битке.

Већ осам дана преводи први босанску нејач на ову страну. У недељу задрже 500 Турака оне који су хтели прећи из Градине. Усташи им не могоше помоћи јер беше снег до трбуха, Турци повратише све у село натраг, а главније вође поватају и одведу у Приједор у затвор. Турци се препали де им се толики народ сели, с тога не учинише им ништа.

Ал уторак им се усташи освете. Усташи ударе на чардак Мехмед Аге Ђанагића и упале га. Турци узмакоше. Четир пуна сата палише усташи што год нађоше. Ватра беше ужасна, из Дубице и Костајнице појуре турски коњаници. Усташи бранише се ал узмицаху и тако сретно узмакну турској сили, која их није смела гонити, бојећи се да не наиђе на усташке бусије.

Јуче пођу усташи да траже нешто хране, ударе на Турке, отму им 12 волова, 4 Турчина убију а други се разбегну, и почну терати у логор. Кад су дошли код Бабинаца нападну их Турци; који су били у бусији, чекајући код изгорелог чардака Мехмед Аге ђанагића да би и опет дошли усташи, ту зе заметне бој, дође до ножева ал Турака беше много, усташи морадоше се повући Приједору, а неки напливаху на воду где се удави ваљан брат Павле Петковић. Турака пало до 20 а усташа тројица.

Ова чета може се рачунати да ће бити понајбоља, јер се у њој све први јунаци купе, Раде Ковач стари ајдук, Марко ђенадија, Остоја, Ољача и многи други. Лазу признају и никог више, сваки је готов умрети за њега.

Снег је ужасно велик ал само њега да нестане па ће се видити ко је јунак.

Турци су хтели јуче да ударе на Костајницу, тако се говори овде, и с тога је војска била у приправности, а и хуланери су данас стигли. Али то не стоји.

Једна усташка велика лађа беше у Костајници, усташи хтедоше је уклонити са оног места и почну ју пуштати низ Уну. Турци видећи то мишљаху да ће усташи да ударе на Костајницу, те се с тога било тако ужурбали, а то јим је дало повода мислити, јер је Бабинац само један сахат удаљен од Костајнице.

За Хубмајера се зна толико, да се заљубио у једну девојку која је род Карађорђевићу, те га она наговори да пређе на његову страну. Тако говоре.

У осталом шта се буде даље догађало јавићу вам, ако вам буде по вољи.

Читам у „Застави“ допис из ових крајева, те с тога се и ја дигох да вас известим како ствари стоје, држим да вам неће бити на одмет.

Овде доле код Бабинаца Лазо Миодраговић и Мићо Шурлан, а горе на сувој међи Дукић и поп Каран па ако бог да скоро опет лепих ствари.

ПРЕГЛЕД НОВИНА.

„Национал-цајтунг“ у допису из Пеште вели, како у Угарској мисле, да су се три силе у томе споразумеле, да се *устанак локализује*, на што је и турска влада пристала. То се отуд изводи, што је турска влада пристајање своје уз ноту грофа Андрашије у свезу довела са договорима, који су вођени између ње и посланика три источне силе о умирењу устанка у Херцеговини. Кључ положају лежи, по мнењу мађарског дописника, у — Србији. Да ће порта са усташима у Херцеговини и са десет хиљада Црногораца пре или после готова бити, о томе у Пешти нико не сумња; али уплетање Србије у рат могло би имати недогледних последица. Врх споразумљења, које је постигло између сила ради локализовања и умирења устанка, могао би бити управљен једино противу Србије рата жељне. Ако би догађаји изискивали војничку интервенцију (мешање) ради локализовања рата, то би се од стране Мађара на то наваљивало, да *Аустро-Угарска заузме Београд и Србију*, да их дотле поседне, докле порти не испадне за руком, да угуши устанак у Херцеговини. — Надати се да ће се дваред промислити, пре него што се таки корак учини. Исти разлози, који говоре противу окупације (заузећа) Босне, противе се и поседнућу Србије нашом војском“.

„Дајче Цајтунг“ у допису из Београда овако црта садање стање у Србији:

„Пошто је скупштина свршила свој мушни посао, настала је у толико већа живост за кулисама. Министарству Каљевићевом као да су дани избројани. Свакидашњи разговор је: криза министарска, ма да кабинет није дао оставке, нити је кнез исказао намере, да хоће да своје министре промени. Изгледа као да ће кнез подлећи пресији (притиску) странке, која је за рат. У околици кнеза круже речи његове, које, ако су аутентичне (доставерне), са свим јасно у изглед стављају могућност, да ће он ако и против воље, у стању очајања попустити будаластом наваљивању странке рата, Опште се домишља, да ће овом запетом стању одговарати образовање новог кабинета. Позивање Јована *Ристића да се на врх влади постави* сматра се као неизбеживо. До сада га кнез није дао звати, али се то сваки часак очекује. Како се образовање конзервативног кабинета од многих за дуго време као немогућно сматра, то настаје питање, дали кнез добро ради, што толико оклева са позивањем Ристића. Он је свакојако најпозванији кандидат акцијоне странке. а он је и човек дипломатске рутине (вештине), који се уме красно прегибати, Последње кратко време министровања му било је најбољи доказ томе. И ако би у овај мах дошао на крмило, то ће сигурно више него једанпут размислити се, пре него што попусти жељи странке, која се у њега узда. Ма како да кнез мало симпатије има према овом човеку, то и пак овај мора с њиме у толико пре у заједници радити, што ће само тако најпре се ослободити овдашњих шовиниста.“

НОТА ГР. АНДРАШИЈА О РЕФОРМАМА У ТУРСКОЈ.

(Свршетак.)

Друга точка, која нуждно потребује лека, јест закуп пореза. Већ Хати-Шериф од 1839 рекао је о том суставу следеће: „Једна злоупотреба постоји још, акопрем она може имати само зле посљедице, наиме куповане концесије, које се означују именом илтизам. По том суставу предана је грађанска и финанцијална управа једнога места самовољи појединог човјека, т. ј. кад што жељезној руци најсиловитијих и најлакомијих страсти.“

А хат-хумајум од 1856. вели ово: „Тражи ће се најбржа и најснажнија средства, да се одстране злоупотребе код побирања пореза, именито десетина. Сустав директног побирања има се мало по мало и што пре могуће поставити у свим гранама државних доходака на мјесто закупа.“

Узпркос тим вежућим изјавама постоји сустав закупа још у читавом свом обсегу. Висока Порта ставља данас у том правцу у изглед реформе, а ипак о њим ништа потањега неспомиње. Ферман од 12 декембра вели из нова, да сада постојећи сустав утеривања пореза није у реду. Он даје напутак нека се тражи начин да буду порези једнаки. Он налаже такођер, нека се поприме мере, „да се препречи самовоља код утеривања десетине посредовањем закупника“; али он недокида закупног господарства. Хоће л' се дакле установу одузети битна и никада неизтрошена рана, то је једна од точака, које се морају тражити од Порте, та, да она даде јасно и известно очитовање, да је сустав закупа пореза не само по праву, него и фактично докинут за Босну и Херцеговину, а нуждно је да се та одредба почме неодвлачно изводити.

Један од узрока, који материјално већ толи тежак терет пореза у Босни и Херцеговини још тежим чине, јест тај, што становници мисле, да су финанцијално оглобљени на корист средишта. Они су увјерени, да се подавање пореза ни мало неупотребљује на подмирење потреба провинције саме, већ да се сва подигнута свота неодвлачно шаље у Цариград, да се онде намени употреби централне владе.

Било би с тога нуждно, да се терет пореза које имаде носити провинција, олакоми тиме, кад би она получила, да се нешкодећ томе што изискују трошкови државе, један део износа од пореза, које плаћа провинција, придржи за потребе, које су пробитачне по њезине властите интересе.

У ту сврху морала би Порта изјавити, да ће се износ неизравних пореза, као до сада, употребити на потребе читаве државе, напротив да ће новац притичући од изравних пореза, остати у провинцији и употребити се искључиво на њезину корист, да се подигну њена помоћна врела и повећа благостање. Изведење те установе морало би се ставити под надзор изабраног одбора, о ком ће течајем ове радње одмах бити говора.

Жалостан положај хришћана Босне и Хедцеговине почива великим делом на начину одношаја, који постоји између сеоског становништва и властеле. Економски препори имаду такођер увек особити огорчени значај у земљи, где је разред властеле било по вери било по народности различит од масе пољоделаца; особито имаде случајева страствених бојева, који бијаху посљедица такова положаја.

У покрајинама, о којима је овде говор, налази се скоро сав посед, који не припада држави или џамијама, у рукама Муслумана, дочим пучанство бавеће се пољоделством састоји се из хришћана обијух обреда. Питање пољоделствено замршено је дакле још религиозном опреком.

После угушења првог устанка бегова Босне у години 1851. докинуто је невољништво; али та наредба, кано што то у таковим случајевима често бива, није поболшала стање сељака, већ га само још погоршала. Они непоступају с овима онако обзирно као пре. Данас немамо ништа више пред очима, до ли два у рату налазећа се интереса и две религије.

Од онога часа, где је докинуће феудалне владе пријашње невољнике обратило у закупнике или запостате, проузрочише прехвати властника многобројне деломичне или опште установе. Кад је године 1858. у Босни настао покрет те врсте, Порта је настојала испитати заваде, које су биле повод устанку. У Цариград буду позвани заступници обеју странака, те након дугих расправа, код које суделовао службено интернунције Њег. Велич. цара и краља, издан буде султанов ферман, којег наредбе, чинило се онда, да ће довољно задовољити сеоске поседнике, Тај ферман међутим није никада ступио у крепост.

Ваљало би испитати, не би ли неке установе тога документа још данас могле бити изходиштем праведном поравнању, који би могао побољшати положај сеоскога становништва, или, би ли се могло препоручити, да се употреби државна благајна за олакшање изведења мера, које би се у ту сврху имале поприми ти, сасвим онако, као што се то по прилици пред двадесет година учинило у Бугарској, где су земљиштни терети одкупљени издањем тако званих сехима. Ми осећамо, да је задаћа тешка и да се она неможе решити у једном дану; али ми мислимо, да је од важности, да се о том ради, да се побољша судбина сеоскога становништва у Босни и Херцеговини и да се тако залечи једна од отворених рана друштвенога стања тих провинција. Нама се не би чинило немогућим пронаћи комбинацију, која сељацима допушта, да стеку постепено и под мање теретним условима необрађене земљиштне парцеле, које би

држава морала ставити на продају. Буду ли они онда даље имали жељу, да као закупници обрађују земљиштни посед својих мусломанских земљака, то ће они мало по мало до тога доћи, да сами посједују малено земљиште, које би им осигурало страховиту независност и штитило их против глобленју.

Помисли ли се на то, како мало имаду вере обећања високе Порте код хришћанскога становништва; то се не може затајити, да проглашене основе о реформама само онда могу узбудити потребито поверење, ако се истодобно створи институција, која даје сигурно јамство за озбиљно проведење тих реформа. Пропустили се изведење покрајинским владама, онда се неће до тога доћи, да се свлада неповерење, о ком говорим. Имало би се дакле поставити поверенство од првака земље, састојеће половином од мусломана, а половином од хришћана, које би бирали становници покрајине по начину опредељену од високе Порте.

Ја сам овим разложио точке, које би се мораке употребити у усташким покрајинама да се човек може темељито надати да ће се створити мир. Те су точке: подпуна и неприкрачена слобода вере; декинуће закупљивања пореза; закон, који зајамчујо, да ће се износ пореза Босне и Херцеговине употребљавати на корист провинције саме, под надзором у духу фермара од 12 просинца постављених ограна; постављење поседнога одбора, састојећега броја мусломуна и хришћана, да надзира изведење реформа властими предложених и оних предложених у иради од 2. октобра и у ферману од 12. децембра; напоследку побољшање економског положаја сеоскога становништва. Прве точке могла би и морала висока Порта безодвлачно увести, пету постепено и што пре могуће.

Кад би, неодвисно од услова који нам се чине неодвисним, Босна и Херцеговина добила још следеће реформе, које су споменуте у најновијем ферману: провинцијално веће и судове, слободно изабране по становницима, јамство против злоставлању; светско правосуђе; преображење полиције, које је поступак проузрочио толико тужбе; престанак злоупотреба, којим дају повод подавања радње за обшту корист; праведно умалење пристојба за ослобођење од војничке службе; јамства која би се имала дати праву ваљаности: ако се све те реформе, гледе којих молимо од Порте приобштење, употребе у усталим провинцијама, које судећи по тексту фермана, још немају бити њима обдарене, онда би се могло надати, да ће се у те опустошене пределе повратити мир. Овде долази онај део, што смо саопштили у 18. бр. овог листа.

Нота завршује овим речима:

„Изволите господине грофе ову депешу прочитати министру спољних послова и оставити му препис, а ја ћу вам бити захвалан, ако ми што пре саопштите, какав је утисак учинила на в. преузвишеност. Примите и т. д.

НОВИ САД 5. фебр. „Пешт. Лојд“ имаде допис из Беча, у ком се побијају они гласови, по којима као да је у Андрашијевом плану поседнуће Босне аустро-угарском војском. Уверава да, спољна политика аустро-угарска истина иде на очување достојанства и велесилног положаја, монархије и на одржавање јевропског мира, ал' никако не на *пустоловину*.

— „П. Напло“ саопштава један говор Фрање Деака, који је исти држао 16. (28.) марта 1863 г. кад му је једна депутација бивши чланова обе куће сабора од год. 1861. предала „албум“, или збирку саборски посланика. Тај говор ондашња Палфијева полиција није у штампи пропустила, и с тога сад га „П. Н.“ саобштава. Том је приликом Деак рекао и ово:

„Ја држим, да ће доћи време, кад ће они, што желе уништење *наше самосталности* у интересу своје слободе, увидити, *да слобода једног народа неможе бити непријатељска слободи други народ*. Ми ћемо дакле пријатељи! нашу дужност спрам престола и народа испунити, држећи се тврдо закона, који је морални темељ права и интереса како владаоца тако и народа; *и кад некад при равправи наши јавни ствари будемо опет могли слободно говорити, онда ће према свакој вероисповеди и свакој народности у овој општој домовини бити праведни*, као што смо праведни били спрам народа.“ (пука, распространењем грађанске равноправности на све становнике.)

Овим местом је Деак очевидно арудирао на немађарске народности, које би свој спас, своју слободу тражили у неслободи, у угњетењу мађарског народа, и обећавао је „правду“ овим народностима, и кад Деак разлику прави између права, што су год. 1848 свима грађанима појединце дата, и „правице“, која „народностима“ као такима припада, то је очевидно да је он овде подразумевао „народносну равноправност.“ Мађари су међу тим и то не без моралне подпоре великог, и већег дела ти „народности“ дошли у положај да *слободно* не само говорити, него и *творит и могу*. Какову су равноправност „народностима“ створили, то те „народности“ најбоље знаду и осећају. А и административни поступак са „народностима“ и грађанима немађ. народности, који се усуђују нехтети „духом“ бити Мађари, и своју народност љубити и бранити, осведочио је те „народности“: да зајиста има „*феле*“ слободе, која је непријатељска слобода други народа, а то је нарочито *мађарска* фела слободе. Ову слободу — „meminisse juvabit.“

— Добили смо тужбу српске прав. општине у гор. Карловцу због незаконитог поступка епарх. адм. одбора у Плашком на штету њезину, која је одаслана Његовој светости српском патријарху г. Прокопију Ивачковићу, коју пак према простору нашег листа неможемо у свој опширности својој саопштити.

НОВИЈЕ.

По извешћу, којега је „Преса“ добила из *Цариграда*, бесне Турци старовољци противу мешања сила. Једна особа из уже војничке околине султана први пут је овога известила о првом стању ствари у Турској, што велики везир до сад није смео учинити. У турским, влади близу стојећим круговима претреса се предлог, да се рајји даде властитост земљишта путем олакшања земљишних терета. Зајам на растеретнице узео би се по примеру аустро-угарског под гаранцијом северних сила.

— Из *Беча* јављају, да званична нота, којом порта одговара на поднесен јој предлог од сила, констатује (признаје) добре намере ових, изјављујући да ће после зрелог расуђења четири тачке безусловно, претпоследњу пак са познатим преиначењем усвојити и да ће поданицима осигурања дати, да ће смешана комисија одмах посао одпочети. Одговор најпосле узима на знање драговољност сила, којом ће порадити, да устанак престане.

— Из *Париза* телеграфишу; Гамбета је 2. фебр. држао у Бордоу беседу, у којој наномиње усиљавања владе 4 септембра и напредак републиканаца од г. 1848; бранио је политику левице у скупштини, говорећи, да се иста мора у идућој комори наставити; радикализам на законитоме путу мора бити закон а несме више служити као страшило.

— Из *Цариграда* јављају: Нацрт турске ноте, којом се одговара на ноту сила, већ је овима поверљиво саопштен и од њих примљен. Место изравне порезе обвезује се порта, да даје паушала (ђутуре) принос, који би се употребио за поболшање Босне. Силе су споразумне. Званично отправљање ноте одуговлачи се због болести султана.

Из *Мадрида* се телеграфише да је краљ беседом отворио кортесе.

— Из *Котора* јављају „Нар. листу,“ да су усташки главари, уз велико одушевљење војске, изрекли захвалницу влади кнеза Николе ради њеног јуначког понашања према подлим молбама Турске. Уједно се јавља, да су усташи одлучили наставити рат на Турке, не обзирући се ни на какве дипломатске плетке.

— Из јужне Америке, из вароши Асумцијона, у републици Парагуају јављају, да се тамо склопио одбор, који скупља прилоге за Херцеговце и Бошњаке.

Поштованој публици „Заставе.“

С позивом на овогодишњу предплату на „Заставу“ ми смо изјавили: да у обвези стојимо само за **трипуташње** издавање „Заставе“ на табаку, али ако број предплатника остане, који је био с крајем године, да ћемо лист издавати **четир** пута, и то двапут на табаку, два пута на по табака; ако пак број са једно 150 предплата порасте, да ће мо тек онда бити у стању лист без осетљивог уштрба издавати **трипут на недељу на целом табаку, а четврти пут на по табака**, као што је у другој половини лањске године било.

И уредништву „Заставе“ најмилије би било, кад би „Застава“ могла излазити трипут на целом, једанпут на по табака. То би за данашњу потребу публике наше било доста довољно, а и уредништву би стајао на расположењу довољан простор **за уводне чланке**. Лист би имао такође спољашњег изгледа и угледа, што би, како наш лист и на страну, а сад и у Русију иде, не само нама, него и публици српској у неку руку на похвалу служило.

Но како је број предплатника остао на једној мери, то се већ нека жртва чини, кад лист и овако, као сад, т. ј. двапут на целом, два пута на полутабака издавати наставимо. Диференција чини толико, колико износи поштарина за четврти број у седмици, а то односи неколико стотина форинти.

И опет споменути нам је, да други српски и хрватски листови „Заставиног“ или и мањег формата са **истом** ценом излазе трипут на недељу, и да би и за нас било и лакше и јефтиније, кад би и ми остали при томе, на што смо у обвезу стали т. ј при трипуташњем издавању листа на целом табаку.

Напомињемо: да би нам мило било, и да не би пожалили свога већега труда, да лист трипут на читавом, а четврти пут на полутабаку у седмици издавати можемо, али како то и од поштоване публике српске зависи, то овим чинимо још један покушај, а то је тај: **да се обраћамо на поштовану публику српску, и у обште на пријатеље овога листа, да се број предплатника још са 150 или бар са 100 умложи, па чим се тај број напуни, ми ћемо одма одпочети са издавањем „Заставе“ трипут на читавом, а једанпут на по табака у седмици.**

За лакше оријентирање наши пријатеља, ми ћемо једном од њи у сваком од већи места наши послати списак **садањи** предплатника у њином месту, да виде, ко још није, а могао би и требао би предплатити. У осталим местима нека изволе пријатељи наши и без оваког списка разабрати, ко би још из њиног места или околине предплатити се могао, и нека имају доброту, ове приликом на предплату позвати.

С тога се нова предплата отвара од 15. фебр. п. н. са 1 ф. 50 н. а од 1. марта па до последњег марта ове године са 1 ф. а. вр.

По закључку закладног одбора:

Уредништво „Заставе.“

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

БУДИМ-ПЕШТА 3. (15.) фебруара.

Жито слабо нуђено, 10.000 м. ц, по утврђену цену.

Шеница потиска 200 м. ц. 77.3 ф. 11.57 и по,

Кукуруз 200 м. ц. ф. 4.80, 600 м. ц. ф. 4 90. за мај-јуни ф. 5.42 г. ф. 5.48 в.

Зоб за мај-јуни ф. 9.10 г. 9.17 в.

Стање воде.

Будим-Пешта, 3. (15) фебр. 3.63 метара преко нуле опада.

Земун 2. (14) фебр. 3.50мет. пр. нуле, опада.

ПОЗИВ

на јавна предавања у Новом Саду.

У недељу 8. (20.) фебруара биће седамнаесто јавно предавање у позоришној дворани.

Предаваће **др. Лаза Костић: „Женске главе из народних песама.“**

За улазак се плаћа **10 нов. од особе.** Чланови „кола“ и српске читаонице имају са породицама својим улазак безплатан.

Почетак је равно у 6 сахата у вече.

Новосадско српско коло.

ПРИЛОЗИ НА СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

1.) Г. Стеван Врањешевић из Панчева, који је пре неколико година предао управи позоришној 200 фор. на ту цел, да се награди једно изворно позоришно дело из српског народног живота са 150 ф., а превод каквог конверзационог позоришног комада са 50 ф., — поклонио је горњу своту од 200 ф. позоришном фонду, пошто поменуте награде нису до данас ником издане.

2.) Панчевачко српско црквено певачко друштво одредило је годишњу припомоћ од 50 фор. из своје благајне давати, и закључило је позвати панчевачко грађанство на учествовање у потпомагању народног позоришта, те ће обећане прилоге сваког месеца од уписника тачно прикупљати и овамо достављати.

3.) Г. Христифор Шиоман из Банат-Комлоша скупио је и послао 50 ф, а. вр. добровољних прилога Приложници су ово: гг. Богдан пл. Николић 5 ф. Стеван Михајловић 5 ф. Гаврило Огановић 2 ф Јован Сирбауер 1 ф. Александар Теодоровић 1 ф, Франц Борвињи 1 ф. Франц Јосиповић 1 ф. Паја Бранкован 1 фор. Петар Стојановић 2 ф. Душан Ајваз 1 ф. Константин Ристић 1 ф. Валериус Сташболу 1 ф. Христифор Шиоман 25 ф. — Свега 50 ф. а. вр.

Родољубиви г. Христифор Шиоман обећао је сваке године 25 ф. а. вр. у име припомоћи српском народном позоришту давати.

4.) Г. Максим Јакшић парох у Т. Хиђошу скупио је и послао 11 ф. а. вр. добровољних прилога. Имена приложника јесу: гг. Максим Јакшић 1 ф. Јеца Замуровић 1 ф Васа Недић 1 ф. Теја Косманов 1 ф. Лаза Богдан 1 ф. Лаза Замуровић 40 н. Лука Милосављев 30 н. Љубомир Замуровић 30 н. Јоца Милосав Белан 50 н. Сава Јованов 30 н. Глиша Богдан 30 н. Давид Веселинов 30 н.; — по 20 н. приложише: Петар Муштранов, Илија Богдан, Мита Шугић, Јефта Григорин, Урош Шугић, Манојло Симин, Стеван Гецић, Стеван Мијин, Мита Милосављев и Анта Богдан; — по 10 н. Зарија Миркоњев, Зака Богдан, Танасија Милосављев, Сава Недић, Аца Ранков, Гавра Миркоњев, Анта Миладински, Иса Милосав, Јоца Ђурђилов, Јоца Богдан, Васа Миркоњев, Иса Ђорђев, Тоша Милосав; и Н. Н. 30 н. — Свега 11 ф. а. вр.

5.) Г. Гедеон Леовић адвокат у Сомбору послао је 10 ф. 25 н. прилога из ковчежића бр. 74, што се код њега налази.

На свима овим родољубивим прилозима изјављује своју најтоплију захвалност,

Управа срп. нар. позоришта:

Начеоник:

САВА ПЕТРОВИЋ с. р. секретар. — Др. МИХ. ПОЛИТ-ДЕСАНЧИЋ с. р.

Курз бечке берзе 5. (17.) фебр.

5% металици	6860
5% народног зајма	73.60
Државни зајам од 1860 г.	111.30
Акције банчине	870
Кредитне акције	177
Лондон	114.75
Егарске разтеретнице	77.75
Темишварске разтеретнице	77.75
Ердељске разтеретнице	76 60
Хратско-славонске разтеретнице	86.
Сребро	103.35
Ц. кр. дукати	5.40
Наполеондори	9.20
	5670

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

На конфесионалној учиони у Новој Градишки има се место учитеља попунити, годишња је плата 300 ф. а. вр. 12 фати дрва за школу и учитеља, од сваког погреба, парастоса и венчања кад се зове 1 ф. к томе урвдан стан с лепом пространом баштом. Учитељ мора бити савршен препаранд добар певац, дочим му у дужност спада у цркви појати и децу пјенију обучавати, к томе код црквено-школског одбора перо водити, за које ће посебну награду добити. Молитељи које ово место получити желе имају своје са сведочбом оспособљена као и другим приложима оспособљене молбенице до 20. августа 1876 на овоместни црквено-школски одбор поднети.

Нова Градишка 27. јануара 1876.

ЗАХАРИЈА ПОПОВИЋ.
протопр. и председ. одбора.

1—3

Зуби | Јединствени у Европи | Зуби

од мене пронађени и ц. кр. изкљ. повластицом одређени

који не сметају небцу.

Част ми је са особитим задовољством п. т. публици до знања ставити, да сам после дугог и скупог експериментирања успео при прављењу вештачких зуба и вилица изнашав нов начин зготовљавања тако. да све досадање изналаске превазилази. У исто доба јесам у пријатном положају са овим новим зубма и вилицама много јевтиније снабдети него што то досад могућно беше. Уздржавајући се од сваке похвале, гојим наду да ће пошт. публика од мојег благодетног проналаска што већу употребу чинити. Д. Херзел притежатељ више ц. кр. повласлица за поправљање зуба и вилица.

D. HERZL,
Wien Stadt Adlergasse und Fran-JozefQuai 1.

Зуби | Зуби

Beni Grün Wechselstube Wien Graben Nr. 27.

ДРЖАВНЕ СРЕЋКЕ 1839 ГОД.

Извлачење добитака је 1. марта 1876. Укупни добитци износе 8 милијона фор.

Децембра 1. год. 1875. у серијама извучене срећке продаје докле трају

по најумеренијој цени

Једну целу срећку 1839 г. за	ф. 375	гл. згодит. 280.000 ф.
Једну петину за	ф. 70	
Једну десетину исти	ф. 10	
Један двадесети део	ф. 5	

Beni Grün Wechselstube
Wien Graben 27.

Наручбине се извршују на страну поштом у наточ. 8—15

ПИВА У БОЦАМА

ЗА ИЗВОЗ ИЗ ГРАЂ. ПИВАРЕ У ПИЛЗЕНУ.

Цела боца (1/1 моса) 20 нов. залога за боцу 10 н. пола боце (1/2 моса) 11 н. залога за боцу 9 н.

Из пиваре у маломе шевхату цела боца 16 н. без залога за боцу.

Изврсног шампањера од Х. де Помнера у Рајмсу боца 2 ф. 50 н. до 3 ф.

Главно место за поруке у Бечу, Wien, Stadt Aziendahof Graben 31.

Поруке из провинције и из страних земаља обављају се тачно и најјевтиније, стављено до жељезничких станица у Бечу безплатно. Сандуци и паковање по сопственом купу се рачунају.

Препродавци имају задовољавајући попуст (рабат.)

С високим поштовањем

3—3 Л. КУГЛЕР.

ФАБРИКА МЕТАРСКИ МЕРА

удове Хермана Јансона

У ЛЕВИ

снабдева са једном гарнитуром мера за течности по . . . . . ф. 1.40
Од бакра изнутра калајисано . . . . „ 5.40
Од белог лима . . . . . „ 90

Адреса: Hermann Janson W-we in Léva, Bahnstation Gran-Nana u Schemnitz. 3—3

ПОЗИВ.

Којим се п. г. удеоничари в. кикиндског диштрикта прве штедионичке банке учтиво позивају да изволе доћи на

III. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

која ће се дне 15. (27.) фебруара о. г. у дворани банке у 2 сата после подне одржавати.

У В. Кикинди дана 2. (14.) јануара.

А. Лаковић,
председник.

ПРЕДМЕТИ САВЕТОВАЊА:

а) Извештај управе о досадањем раду.

б) Предавање рачуна и предлог равњенице (биланцује.)

в) Извештај одбора који је изабран да промотри рачуне о рачунима прошле године.

г) Определење чистога добита за резервни фонд, за награде и делимак (дивиденду.)

д) Усвајање преиначених и судски одобрених друштвени правила.

ж) Избор новог управљајућег одбора.

з) Избор надзорног одбора.

§. 10. На главним скупштинама само они имају право гласања, што су им удеонице 15 дана пре тога на њиово име уписане а 8 дана пре главне скупштине гласања ради код завода пријављене.

Властник и одговорни уредник др. Св. Милетић. — Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију.“ — Српска народна задружна штампарија